

RODOLJUB.

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kurat Ferjančič obsojen.

Še nam je živo v spominu razprava pred deželnim sodiščem ljubljanskim, kjer se je sodilo o goškem kuratu, in kjer se mu je radi zapeljevanja h krivemu pričevanju prisodila dva mesečna ječa. Kakor svetnik je sedel na zatožni klopi sredi zapeljanih svojih ovčič in mučenika se je čutil, prav kakor da bi trpel za pravično sveto stvar. Sodnikom pa ni šlo v glavo, da bi se s krivimi prisegami smel delati tlak do nebes, in zategatelj so ga poslali za dva meseca v trdo ječo, ker je ta čudni svetnik skušal h krivemu pričevanju zapeljati svoje župljane, katere duše je imel pripravljati za nebesa, ne pa za pekel.

V resnici pomena polna obsodba! Sedaj potrdir jo je tudi kasacijski dvor, do kojega se je bil obrnil šibki zagovornik dr. Brejc s šibko svojo pritožbo. Duhovna vidimo obsojenga radi hudodelstva, koje bi se ne smelo nahajati mej duhovskim stanom; skušal je proklinjati Boga, dasi hoče biti njegov služabnik! In ko smo ga gledali pri razpravi obdane od mladih in starih ženic, katere so kot priče jedno in isto naučeno pesem pele, katere jim je prej ko ne sam doma spisal, se nam je skoraj smilil. On sam se nam pravzaprav ni smilil pač pa se nam je smilila stvar, koje zastopnik hoče kurat Ferjančič na svetu biti. V imenu te svete stvari smo želeli, da bi bilo to človeče šlo v se pred sodiščem ter se opravičevalo z izgovorom, da je blazno, da ima opešane duševne moči tako, da samo ni vedelo, kaj je počenjalo. Ali to človeče je hotelo postati mučenik in škof sam mu je dal spričevalo, da ga prištevajo mej najboljše svoje duhovnike! In nekdanj v Vipavi so mu prismojene množice prižigale svečice in napravljale so mu slavlje, kakor židovska množica Jezusu, ko je prihajal v mesto!

In sedaj so najvišji sodniki v državi izrekli, da je ta najboljši duhovnik vreden dvamesečne ječe, ker je svoje vernike zapeljal, da bilagali in krivo prisegali v imenu Boga, ki je izvor resnice in pravice!

Obsodba je to, ki buči silnejše od groma in ki se bode z jeklenimi črkami vtisnila v zgodovino današnjih dni. Znano je, kako se je trudil pokojni kardinal Missia, da bi na Kranjskem vzgojil čisto nov duhovniški zarod; in sedanji knezoškof hodi po isti poti, samo da hoče pri svojih »najboljših« duhovnikih še celo nekaj tistega verskega fanatizma imeti, ki se od prismojenosti že komaj razločuje. Tako vzgojeni zarod je stopil sedaj v praktično

življenje, in tu intam nastopili so ti najboljši duhovniki že samostojne pastirske službe.

Kako opravljajo ti novodobni dušni pastirji cerkveni svoj posel, o tem nam pričuje kurat Ferjančič. Goče, kamor ga je vrgel slučaj vernikom v veliko dušno škodo, postale so po njem nekako slavne, dasi tužno slavne! Missijevega in Jegličevega duha poln, se je priklatil ta človek v poprej mirno vas, in kakor bi trenil, posrečilo se mu je, da je mir iz vasice korenito izgnal, da je ljubezen in človekoljubje v Gočah zatrl. Dasi v mašnika posvečen, bil je kurat Ferjančič na Gočah zastopnik tiste surove ošabnosti, koje zastopnik je bil nekdanj svetopisemski Kajfa, vikši far, kakor ga imenujejo naše stare molitveneknjige! Ošabnost, surovost sta glavni lastnosti mladih duhovnikov, in naj letajo še toliko okrog oltarjev na dušo ljudstva vplivajo kakor strup! Kako živi ljudstvo sedaj na Gočah! Mrličje bi izkopavali iz grobov, če bi se ne bali posvetne oblasti! A to ljudstvo je bilo poprej dobro, danes pa je poživinjenoda tuli od same radosti, če neso političnega nasprotnika na pokopališče! Kar je vzbudi Ferjančič med narodom, ni bilo božje, bilo je živalsko, ni izhajalo od Kristusa, pač pa od satana, ki je napravil svoj tabbor v kuratovem srcu! Ali se je čuditi, da je pri taci razmerah polagoma krenil na stezo hudodelstva in da je na to stezo potegnil za sabo tudi svoje župljane? Brezupne so te razmere, in na pametnega človeka vplivajo tem ostudneje ker se goški obsojenec pravzaprav niti na najmanjšo olajšavo sklicati ne more. Hudodelec je, ki ne kaže nikakega kesanja — saj iz njegovega obnašanja po obsodbi sledi to, — trdovraten je kakor najgrši grešnik in če bi imeli pred sabo kmeta, ki bi ga bili radi jednakega zločina obsodili, bi ga zaničeval celi svet. Kmet bi pa imel vsaj nekaj olajšave ob svoji strani, kakor na primer zanemarjeno odgojo. Ali bodimo pravični, jedno olajšalno okoliščino moramo tudi zločincu kuratu Ferjančiču prisoditi, in sicer odgojo, tisto prenapeto brez pametno in hudobno jezuviško odgojo, koje sta pri duhovniškem naraščanju na Kranjskem vpeljala Missia in Jeglič. Sad te vzgoje, ali pravzaprav žrtev te odgoje je tudi kurat Ferjančič na Gočah. Sodba najvišjega sodnega dvora na Dunaju mu je za vedno pritisknila pečat hudodelnika na blagoslovljeno čelo. To je gotovo, ali gotovo je tudi, da Ferjančič ni sam obsojen; žnjim je obsojena tudi tista prenapeta, nespametna, in hudobna jezuvitska odgoja, koje sta

pri duhovniškem naraščanju na Kranjskem vpeljala Missia in Jeglič. In tudi ta obsodba je pravična!

Vojni proračun.

Finančni odsek avstrijske delegacije dela hitro. Minoli petek je imel v razpravi proračun vojnega ministrstva in je tako redno in izredno potrebščino rešil v nekaterih urah. V štirih urah je dovolil okrog 390 milijonov. To je hitrost, ki mora imponirati. Na celem svetu ga pač ni parlamenta, ki bi tako točno in brez odpora odobril proračun vojnega ministrstva. In kar je posebno značilno, je to, da odsek iz tega proračuna ni črtal niti vinarja. Med tem, ko se morajo vojni ministri v družih parlamentih takorekoč vojskovati za vsak vinar, se ni pri nas nihče resno zmenil, če je reforma topničarstva tudi v resnici neizogibno potrebna in če more prebivalstvo plačati ogromne svote, ki se zahtevajo.

Dne 7. t. m. je cesar v dvorcu v Budimpešti imel prestolni govor, v katerem je bilo rečeno, da živi monarhija z vsemi državami v najlepšem prijateljstvu in da je ohranitev miru zagotovljena.

To prijateljstvo in ta mir pa velja avtrijske narode ogromne svote. Proračun vojnega ministrstva ilustruje to najbolje, zlasti postavka, s katero se zahteva 38 milijonov kron za nove topove.

Navidezno znaša potrebščina za vojno ministrstvo l. 1903. samo (!!) 350,621.845 K, torej za 8,053.303 K več kakor za l. 1902., ali če se natančno pregleda ves proračun, se hitro najde, da znaša potrebščina za l. 1903. v resnici 394,879.935 K, to je za 52,311.393 K več, kakor se je za armado in za mornarico zahtevalo za l. 1901.

Že to je strašno, a vojni minister je povrh še naznanil, da te svote ne zadostujejo, nego da bo prihodnje leto zahteval novih 40,000.000 K in ker se proračun gotovo pomnoži še dalje za najmanj 10 milijonov kron, zahteval bo, v kolikor se sedaj kaže, proračun vojnega ministrstva prihodnje leto za najmanj 100,000.000 kron več, kakor je zahteval za l. 1901.

To je naravnost grozna perspektiva, zlasti če se pomisli, da je kmetijstvo pasivno, tako da ljudje kar trumoma beže v Ameriko, da propada obrtnost, da se vse podražuje, da je v velikih mestih na tisoče ljudij, ki nimajo zaslužka. Država nima denarja ne za gospodarske in ne za

kulturne naprave, samo za vojno upravo ima finančni minister vedno dovolj denarja.

V očigled temu nezdravemu, moči avstrijskega prebivalstva daleč presega jučemu zviševanju stroškov za armado in mornarico, se glasi kakor krvava ironija, kar je govoril minister zunanjih del grof Goluchowski, da je ohranitev miru zagotovljena! Dobrote takega miru naj razume kdor more.

Sklep finančnega odseka bosta seveda odobrili tudi obe delegaciji. O tem ni čisto nič dvoma. A poučno je, ako se pogleda, kdo je v finančnem odseku glasoval za dovolitev 30 milijonov za nove kanone. Finančni odsek šteje 21 članov. Predsednik Chlumecky ni glasoval. Predloga, da se dovoli 38 milijonov, je bila sprejeta s 13 glasovi proti 5 glasom. Dva člana odseka, hrvatski poslanec Vuković in italijanski poslanec Basevi sta zbežala pred glasovanjem. Med tistimi 13 člani, ki so odobrili vladno predlogo, je šest članov gospodske zbornice in pet veleposestniških poslancev. Ti zakonodajalci, ki nimajo nič volilcev, so že sami imeli večino. Njim sta se potem pridružila še nemški liberalci dr. Pergelt in nemški klerikalec dr. Tollinger.

In to je gotovo jako značilno, da v odseku, ki je bistvo delegacije, imajo večino privilegovanci, zastopniki ljudstva pa da nič ne štejejo.

Politični pregled.

Čehi, Poljaki in — cigani.

Madjari so že pozabili l. 1848/9. Postal so blazno domišljavi ter trpe na akutni megalomaniji. Ta narodna bolezen more izzvati v državi nove viharje in krize. Poslanci naznanjajo v parlamentu, da bodo hujskali mladino, naj demonstrira proti cesarski himni ter da bodo sami žvižgali, češ: na Ogrskem se sme prepevati samo Košutova himna. Škandali, ki so nastali radi kavalirjev avstro-ogrskega prestolonaslednika v Peterburg in London, kažejo jasno, da se čutijo Ogri država za se. Razni dogodki na Ogrskem, v katerih so igrali vloge poslanci in znameniti državniki, so naravnost veleizdajski. Da, Madjari so že docela pozabili l. 1848/9. Čutijo se neodvisne gospode, druge, zlasti pa slovanske narode zaničujejo najgloblje. Zlasti Slovaki, Čehi in Poljaki so jim trn v peti. Saj jim samo še ti delajo uspešno opozicijo. Te dni je zopet pokazal list »Egyetértés« uprav prismojen šovinizem. Piše o kavalirjih Franca Ferdinanda ob njegovi udeležbi pri kronanju angleškega kralja, meni ta list, da »imajo cigani vsaj toliko, če ne večjo pravico, kakor Čehi in Poljaki, zahtevati svojega zastopnika« ... Madjari se torej vlečejo za cigane, kar je končno docela razumevno, če se pomisli, da tvorijo velik del Madjarov cigani ter da so ogrski cigani po svoji kulturi vendarle bližje Hunom, pradedom Madjarov, kakor Slovani, ki so Hune in tudi Madjare ukrotili!

Zmešnjave na Kitajskem

Še vedno ni miru! Iz Tientsina poračajo, da se punt v pokrajini Čili širi bolj in bolj. Ponavljajo se napadi na krščanske cerkve in na misijonarje. Puntarjev je baje že 40.000, ki so dobro ob-

oroženi. Četam podkralja Yuanšikaja se doslej ni posrečilo, zadušiti upor. Nasprotno, puntarji postajajo smelejši. Sedaj skušajo oblastva voditelje ustaje z denarjem podkupiti, da bi s puntom prenehali. Lepa taktika! To kaže, da so oblastva brez moči. Puntarji imajo dobro orožje in celo topove. Morda se torej počne ples na Kitajskem iznova!

Vojna v Južni Afriki.

Sestanek burskih voditeljev v Vereenigingu je preložen ter se pred koncem maja ne bo vršil, tako da vojna pred kronanjem kralja Edvarda ne bo končana. Baje pa se je vršilo te dni novo posvetovanje med Milnerjem, Kitchenerjem, Schalk-Burgherjem, Reitzem in Luko Mayerjem. Vojna pa se nadaljuje. V Oranju se vrše velike operacije ter je bilo doslej že 208 Burov ujetih, 10 pa ubitih. Iz Kaplandije je došlo pismo, da ondi še »mrgoli Burov«. V zahodnjem in severovzhodnjem okraju se potikajo čete, ki so močne 15 do 500 mož. V kratkem se bodo vršili tam hudi boji. Tudi ženske stoje pod orožjem ter se vojskujejo ob strani mož.

Dopisi.

Iz Gojzda. Sklicujoč se na § 19 tisk. zakona zahtevam z ozirom na dopis »Iz Kamnika«, objavljen pod zaglavjem »Dopisi« v 8. št. Vašega lista z dne 17. aprila 1902, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni uradni popravek:

1. Ni res, da bi jaz pred kratkim svojevoljno naložil vsem posestnikom novo doklado.

2. Ni res, da sem jaz izjavil, da otroka Tineta Kladnika ne krstim; res pa je, da sem šel v cerkev in botri za menoj, kjer sem ukazal mežnarju, naj pripravi za krst.

3. Ni res, da sem izjavil, da svoje dolžnosti ne izpolnim; res pa je, da, ko je mežnar izjavil: »Kdor me ne plača, temu nisem dolžan služiti,« da sem jaz rekel botru: »Dobite enega človeka, bodisi kdorkoli, da mi malo pomaga, ali pa Vi to storite, pa bom krstil.«

4. Ni res, da bi se bil jaz šele naslednji dan spomnil in poslal botrovo darilo 60 kr. nazaj; res pa je, da je boter tako hitro odšel, da mu nisem mogel izročiti tega denarja, kojega sem pa takoj zavil v posebni papir in potem oddal mežnarju, naj ga nese botru nazaj.

5. Ni res, da bi glavarstvo meni ukazalo, da moram krstiti otroka; res pa je, da mi c. kr. glavarstvo ni ničesar ukazalo v tej zadevi.

Župni urad na Gojzdu
dne 29. aprila 1902.

Anton Kocijančič,
župni upravitelj.

Na to moramo izjaviti, da smo pisali mi resnico in da smo pripravljeni, jo dokazati. Prosimo za tožbo.

Ribniškemu novičarju v odgovor. Sodražica bila je na velikonočni ponedeljek tako srečna, da jo je s svojim prihodom počastil ribniški Kleofa. Vzemite v roko krščansko-katoliški »Domoljub« ter čitajte slavni potopis: »Moja pot v Emaus«. Oče tega zanimivega spisa je neki Kleofa; sicer Vas pa opozorim, da vzamete list v roke le, ako ste dobrega želodeca ... Kako bi bilo svetopisemskemu Danielu vstreženo takrat, ko je hotel zmaja končati, da je imel to številko »Domoljuba« v roki. Brez

smole in brez las bi bil lahko svoj namen dosegel. Ta potopis bi bil še zmaju preveč. Pa oglejmo si tega Kleofa natančneje. — Pobožen ni posebno, dasiravno bi rad posnemal evangelijske svetnike, zakaj on pripozna sam odkrito, da se je šele letos sklenil držati prav po evangeliju. Zakaj že prej ne? — Beseda božja mu tudi ni dosti mar, ker sam pove, da je velikonočni ponedeljek že med pridigo premišljeval, kam bi jo popoldne udaril. Seveda dolgočasna pridiga ne tekne tako dobro, kot krača in zlata kapljica. V cerkev — to ne, raji v pristno klerikalno gostilno, čeravno ima krčmar samo srajco klerikalno, njegovo mišljenje pa je vse drugačno.

Iz tega torej izprevidimo, da je gostilna tem močnejša kot vse drugo, tedaj pobožen, kot mi razumemo pobožnost, Kleofa ni. Je pa ta mož vnet politik, tako vnet, da še mline preiskuje, ako so na klerikalnem ali liberalnem tečaju. Da, Bistrica je res premalo katoliška, da liberalnim mlinom ravno tako hitro kolesa vrti kot klerikalnim. Morda bi se pa vendar dalo napraviti, da bi se Bistrica liberalnih žag ognila ... Bog ni pravičen, če pusti to ugodnost liberalcem ...

Nekaj posebno finega pa ima naš novičar na sebi, izvanredno dober nos. Že na par sto korakov mu je iz sodraških gostiln zasmrdelo po gnojnici »Slov. Naroda«, saj tako pravi v svojem potopisu. Mož mora gotovo veliko opravila imeti z — gnojnico, da jo njegov nos kar na tako daljavo začuti. Da bi mu gnojne vile veliko bolj pristojale nego pero, o tem sam ne dvomi, čitatelji slavnega potopisa pa tudi ne.

Radoveden sem, kaj mu je iz one klerikalne gostilne zadisalo. Je moralo biti že kaj posebno zapeljivega, da jo je naravnost tja zavil ... — Da se možje jedne baže kar na tako daleč zavohajo, bi ne bil verjel! Strašen hud duh mora biti! Morda še hujski kot onih bradastih četirinožcev, ki med Malim in Velikim Šmarnom najbolj smrdé. — Slavni potopiseč bi si bil pridobil neumrljivih zaslug, ko bi bil še popisal, v kakšni podobi je v dotični gostilni Izveličarja našel, katerega si ni upal v liberalni dobiti. Mi smo pa trdnega prepričanja, da se ga drugje ne najde, kot na svetem mestu v hiši božji. Da hodi v kako gostilno v Sodražici, in naj si bode tudi v klerikalno, to nam dosedaj ni bilo znano in moramo ribniškemu Kleofu kar naravnost reči, da ni pobožen, če išče Izveličarja po — gostilnah. Če bi bil iskal tam barantače in kovače, taiste bi bil tam našel, taisti kujejo in gonijo s tako silo svoj mehi, da čutijo sapo iz te kovačnice celo v škofijskem ordinarijatu.

Sicer pa se čudim, da so vsi dopisi v »Domoljubu« tako hudo pusti. Ali zato, ker se tako nekako imenujete 2 vasi gori na Slemenih, kjer kraljuje slavni Krumpetar?! Vprašam: Kaj Vam je zakrivil, Vi »Domoljubov« dopisnik, dosedanji sodraški župan? Ako Vam je kaj, pridite do njega, da Vam dolg plača. Pazite le, da se ne vjamete v kako past, kajti on ima kot kovač trdne klešče, katere ne izpusti kmalu. — Sedanjemu županu se pa kot tacemu kar nič ni treba bati polen sodraških »liberalcev«. Mej njimi in mej dopisnikom »Domoljubovim« je velika razlika! Oni primejo za poleno le, ako so — izzivani, mej tem ko maha dopisnik »Domoljuba« s kolom po svojem bližnjem kakor kak cestni potepuh — neizzivan.

Iz Belokrajine. Z Belokrajno ravna se, kakor ravna mačeha s svojo pasterko. Niti najmanjše drobtinice nam ne privošči. Drugod drva cepijo, a k nam še treske ne padajo.

Saj smo Belokranjci ponižni. Saj ne zahtevamo, Bog vedi, česa vse. Toda še najskromnejših želj se nam ne izpolni, tako da lahko rečemo, da smo v istini s plotom obdani.

Državna cesta prelaga se že decenije, a ko je prišla do vrh Gorjancev, se je ustrašila Belokrajine in je zaspala nena — vrhu Gorjancev, ampak na pisalni mizi kje gori pri ministrstvu.

Železnica, to je sploh beseda, koje Belokranjec ne sme izgovoriti, ker bi se mu takoj očitalo, da je nesramen v svojih zahtevah.

Pred dobrim letom prosili sta občini Črnomelj in Metlika za drugo poštno zvezo. Upeljala se je, a kakšna! Preko Kočevja na Črnomelj in Metliko! Kaj smo pridobili s tem? Pošiljatve dospevale so še pozneje — nego z enkratno poštno zvezo.

Čuje se, da poštno ravnateljstvo uvideva neprilичnost te zveze. Kaj pa se namerava storiti? Belokranjce postaviti hočejo iz dežja pod kap. Zvezati hočejo Črnomelj, Metliko s Stražo. Kako se hoče utemeljiti ta projekt, nam je popolno neumevno. Ali ni naravna zveza Rudolfovo-Metlika-Črnomelj? Prvič vodi do Metlike državna cesta, ki se bode, kakor upamo, v kratkem definitivno korigirala. Drugič je pa cesta iz Metlike v Črnomelj veliko boljše nego ona iz Straže, ki je v posameznih točkah docela nevarna in je daljšava iz Rudolfovega v Črnomelj ista kakor iz Straže v Črnomelj, oziroma še krajša, ker odpade vožnja do Straže.

Konstatirati moramo tudi, da pošta Rudolfovo-Metlika-Črnomelj in nazaj tudi v najhujši zimi ni imela zamud, tako da je bila zveza z vlaki vedno nepretrgana. Če bi se pa uvedla nesrečna zveza Straža-Črnomelj-Metlika, bi bila vsled trajnih zaprek vedna zamuda, tako da bi dobivali poštne pošiljatve pozneje nego jih dobivamo z jedenkratno zvezo po državni cesti.

Če pogleda c. kr. poštno ravnateljstvo poštni promet v Belokrajini, uveriti se mora, da je središče Metlika ne samo po legi, nego tudi po prometu, tako da se mora Metliko smatrati s Črnomeljem enakopravno ne inferiorno.

Res je Črnomelj sedež okrajnemu glavarstvu, a to ne more biti merodajno za to, da bi se uvedlo prometno sredstvo, ki nima praktičnega pomena.

V tem slučaju ne sme biti merodajna korist posameznika, ampak občni blagor. Tudi moramo konstatirati, da te vrstice nimajo namena, da bi se protežiralo Črnomelj ali Metlika, marveč, da se opozori merodajne faktorje na okoliščine, ki so pri uvednji nove naprave merodajne. Metlika in Črnomelj sta prijateljski mesti, ki imata iste težnje; zato smo čutili dolžnost, da opozarjamo odločilno instanco na vse, da dobroto, koje se nam hoče skazati, podeli tako, da je za občni blagor, ne pa za posameznike.

Iz Železnikov. O našem trgu se sliši malokdaj kakih posebnosti, s tem pa še ni rečeno, da se pri nas ne zgode kake stvari, ki bi bile vredne, da jih objavimo v časopisih. V kratkem smo imeli, oziroma

izgubili kaplana Jarca, sedaj pa dobimo novega, g. Smukavca.

Kakor znano, v našem trgu ni samo ena stranka, temveč, kakor povsod sta tudi tukaj dve. Pred nedavnim časom so si konzumarji sezidali lepo hišo in sedaj imajo tu notri svojo prodajalno in gostilno. Za gostilno nimajo nobene pravice, ker jim ni bila dovoljena, a kljub temu vsako leto zadacajo okroglih 30 hl. reci: trideset hektolitrov vina. Drugi gostilničarji imajo seveda pravico, toda ne samo prodajati, ampak tudi plačevati koncesijo, a konzum kar tako toči. Zato vprašamo javno oblast, kako je mogoče, da se to dopušča, posebno še, ker je bila ovadba o tem po neki osebi storjena, pa je vse zaspalo, konzum pa toči še danes vino. Prav ponižno tedaj zahtevamo, da se stori temu konec, posebno še, ker konzum ni dosedaj obrnil žalostnega položaja v Železnikih prav nič na boljše. Nam primanjkuje dela, konzum ga nam še ni preskrbel, pač pa že mnogo krajcarjev vzel, ko bi jih tako imeli.

Kadar se kaka pijana tolpa hoče prav posebno katoliško obnesti, napravi kakšno surovost. Pred nekaj tedni so sredi noči prinesli topič (možnar) pod okno obče spoštovanega g. Antona Hafnerja in ga izstrelili, da je vsa obitelj iz najboljšega počitka bila predramljena.

Kdo bi bil storil to, ni treba niti misliti, ker lahko vsak s prstom pokaže na tiste hujskače, ki svojo krščansko in katoliško ljubezen nosijo na jeziku, po noči pa z možnarji streljajo pod okni. Ti ljudje ljubijo vero, a tako kakor smo brali nekje, »če je pomešana z jagodovcem ali slivovko«, pri nas v Železnikih pa še zraven z nabitimi možnarji.

Domače in razne novice.

Kranjski dekan Koblar je v znani svoji pravdi pred prizivnim sodiščem v Gradcu pogorel. Razsodilo se je sedaj, da ima kranjski gospod oče liranilnično knjižico Terezije Eržen, ki je danes vredna nekaj nad 10.000 K, v zapuščino po omenjeni Rezi Eržen vrniti ter plačati nekaj nad 600 K stroškov. Tako je prišlo, da se bo moral gospod Tone ločiti od bukvic, katere je mladeniško deviško ljubil in radi kojih je nekam čudno prisegel. Žalostna bo ločitev, in brez dvojbe bodo gospod tehant jokali solze, katerih vsaka bo debelejša od buče v zelniku! Ko je iztekla sodba ljubljanskega sodišča, so klerikalni listi mnogo pisali o slabih advokatih in ničvrednih zastopnikih. Mi jim na to polje ne bomo slediti, samo toliko bodi omenjeno, da je tožitelja zastopal dr. Ivan Tavčar, kranjskega dekana pa dr. Josip Furlan. Ljalno tudi priznavamo, da je gospodu Tončku odprta še pritožba do dunajskega najvišjega sodišča, tako, da dandanes zadeva še ni dognana. Ali vsekakor se je za poštenjaka Koblarja nekako tragično zasukalo, in bati se mu je najhujšega, vzlic temu, da je pobožni lovec »sparkasnik« knjižic prisegel ter bil na to svojo prisego tako ponosen!

Smešno. Na notico „Na Dobravi pri Ljubljani“ v št. 9. smo dobili naslednji spis: Ni res, da sem celo pot do cerkve zaprl; res je pa, da vodi do cerkve 5 potov in le 6. pot, ki je bila opuščena in po vodi skopana, sem dal zasuti. — Na Dobravi, dne 6. maja 1902. — Ant. Lovšin, župnik. — Fajmošter Lovšin se je s tem sam po zobeh udaril. Mi smo pisali, da je pot do cerkve

dal zasuti, to se pravi jedno pot, in to priznava Lovšin sam!

Štrajk v Ljubljani se približuje koncu in prinese delavcem, ki so ga tako lahkomišljeno začeli, neprijetno presenečenje. Velika večina delavcev že od vsega začetka ni bila vneta za štrajk, zlasti so bili Lah nejevoljni, da so morali opustiti delo in izgubiti zaslužek. Večina delavcev se je udala le prigovarjanju in deloma tudi teroriziranju tistih, ki so vprizorili stavko, da si je vedela naprej, da ni upanja na uspeh. In res se kaže, da so stavka-joči delavci struno preveč napeli. V načelu radi pripoznamo, da je zahteva delavcev, naj se skrči delavski čas za jedno uro, utemeljena in pravična, ali pri tem je pomisliti jedno: Stavbinski podjetniki so prevzeli dela po cenah, po katerih so računali, da bo vsak delavec delal 11 ur. Če se računa, da velja podjetnika, ako se skrči delavski čas za jedno uro, samo 10 kr. pri delavcu izgube, in toliko je ima gotovo, potem je to že znatna svota. Denimo, da ima podjetnik 300 delavcev. Skrčenje delavnega časa pomeni torej zanj izgube 30 gld. na dan, v petih mesecih stavbene sezone torej 4500 gld. To niso mačkine solze! To izgubo bi moral stavbenik sam nositi in bi je ne mogel odvaliti na tistega, ki mu je delo izročil. Z ozirom na to je naše mnenje, da bi bili morali delavci sprejeti ponudbo podjetnikov, da se s 15. avgustom uvede 10 urni delavnik, takoj pa 1/4 urni odmor. Podjetniki so bili glede te ponudbe le do ponedeljka zjutraj v besedi, danes niso več nanjo vezani in kdo ve, če jo bodo še sedaj hoteli izpolniti. Včeraj je prav znatno število delavcev (zidarjev) šlo pod starimi pogoji na delo, dočim hočejo tesarji nadaljevati štrajk. Zidarski štrajk bo skoraj gotovo te dni končan. Tesarji stavkajo laglje, ker so večinoma posestniki iz okolice. V torek sta bila dva voditelja stavke, Verbič in Pahor, aretovana in sicer zaradi nevarnega pretenja in nasilnosti napram takozvanim štrajkolomcem. Včeraj je vladal popolni mir. Soc. demokr. so priredili včeraj zopet shod. Poročali smo, da se je na teh soc. demokratičnih shodih opetovano trdilo, da je vlada prevzela jamstvo za red in mir v mestu. Ta trditev nima podlage. Vlada je dala samo orožnike na razpolago, ker mestni redarji sami niso kos vsem eventualnostim.

Občinske volitve v Domžalah. — Iz Domžal se nam piše: Občinske volitve so skoro že pred durmi. Klerikalci so imeli že par tajnih posvetovanj. Kaj se je pri teh posvetovanjih sklenilo, ne vem, pač pa se mi dozdeva, da se i oni mislijo udeležiti letošnjih volitev. Deluje se zlasti proti g. županu, ker je ta preveč — pravičen. Klerikalna stranka bi ga grozno rada strmoglavila; po njenem mnenju, ki pa ni mnenje občanov, ima ona več mož, ki bi s pomočjo župnika Strupija lahko vodili občinsko upravo. Možje so res, a voditi tako veliko občino to je pa zopet drugo. Ali Vas ni sram delovati in rovatiti proti sedanjemu županu g. Janežiču, kateri že 28 let spretno vodi občino? Gosp. Janežič je mož na svojem mestu in čistega značaja, kar morate tudi sami pripoznati, ako nimate oči zavezanih, ali ako tega iz hudobnosti nečete priznati. In drugič bi bilo tudi sramotno, ako bi ne bilo župana v Domžalah, kajti tu je sre-

dišče in nikjer drugod. Volili bodo z nami tudi vsi Tirolci, saj sami vidijo, kaj bi nastalo, ako bi občinska uprava prišla v klerikalne roke. Pisalo se bode o zvezi z Nemci, a o tem po volitvi. Za sedaj samo toliko, da veljaj za nas: Le pogumno na bojišče.

Občinske volitve v Vodica na Gorenjskem. Vkljub velikanskemu pritisku nasprotnikov smo pri občinski volitvi sijajno zmagali. Dne 11. maja je bil enoglasno izvoljen županom dosednji župan gosp. Matej Seršen. Nič ni pomagala župniku izjava! Tudi nameravana reklama ni prišla na svetlo. Gosp. svetniku Simonu Žužku svetujemo, naj mesto postavne knjige rajše »brevir« v roke vzame!

Občinske volitve v Cerknici bili so izvoljeni sami naprednjaki. V novem občinskem odboru, ki šteje 30 članov, sedeli bodo torej sami naprednjaki. To je uspeh, ki se ga od srca veselimo, toliko bolj, ker so klerikalci že dolgo let sem napenjali vse moči, da bi strmoglavili velezaslužnega župana g. Pogačnika in se polastili te važne in velike občine. Vse klerikalno prizadevanje je bilo brez uspeha, to pa radi tega, ker so napredni možje, ki so vodili občino, imeli vedno le občno korist pred očmi, ker so vedno pospeševali interese vseh občanov in z vestnim, nepristranskim delovanjem v blagor občine najboljše zavračali napade in grdenja klerikalcev. Da se volilci po klerikalnem hujskanju niso dali zbegati, je najboljši dokaz njih razumnosti in zavednosti. Živel takimi volilci! Živela napredna Cerknica!

Iz Novega mesta se nam piše: Med Žabjo in Gotnovasjo se je lani državna cesta zgotovila. Precejšen klanec čez Germ se je s to preložitvijo izločil iz državne ceste. Na novi cesti se je lani že vozilo. Bila je odprta prometu, dasi je še jeden štant nekega kozolca na cesti stal. Ker bi morala tako dolgo, da se ta štant razlasti, ponoči svetilka pri kozolcu goreti in bi to velike stroške državi naklonilo, se je voznja po tej cesti zopet zaprla. In zaprta je dalje in bo menda še deset let. Tako dolgo se namreč vijejo razlastitve k cestam vzetih zemljišč na Kranjskem. Zemlja se vzame, preden se razlasti in plača. Mar bi že tudi ta štant kozolca podrli! V Stopičah se zida šola in poslopje za vodovodne mašine. Dosti je voznje tja. Opeka je težka. Iz Gorjancev vozijo kmeti tabulete. Uboga živina, ki mora stran ravne ceste kreniti v klanec! Kaj nad tem! Saj je mehka cesta, dež neprestano lije. Ako bi si naši politični uradi vendar našo justico vzeli vsaj v primer! Prosimo, da se naj pri vladi v Ljubljani ali na Dunaju vsaj prah pobriše od dotičnega akta — tam kje leži.

Nova Gorenjska železnica. Zgradba obeh gorenjskih tunelov je oddana in s tem je rešena jako važna zadeva. Finančni uspeh je za državo zelo ugoden. Zgradbo tunela skozi Karavanke je prevzela firma Gross & Comp., zgradbo bohinjskega tunela pa firma Ceecon. Dela pri bohinjskem tunelu napreduje hitro. Tunel bo 6300 metrov dolg. Doslej je odkopanih 1300 metrov, a tudi druga dela napredujejo naglo. Sedaj dela kakih 900 delavcev, a njih število so pomnoži v kratkem na 1500, poleg katerih bo delalo kakih 400 kamnosekov in kamnolomov.

Mašinske naprave so skoro gotove in se še ta mesec začne z montiranjem turbin itd. Ker je kamnolom od tunela precej oddaljen, se napravi dovozna železnica, ki bo kacic šest kilometrov dolga.

Korajžna ženska. V nedeljo zvečer je na Poljanski cesti v Ljubljani neki brambovec napadel Ivano Makovčevo, delavko v tobačni tovarni. Ona se mu je strgala iz rok in je zbežala v vežo Verhovčeve hiše. Vojak je tekel za njo in jo spet zgrabil, a ona ga je prijela za vrat in ga vrgla iz veže na cesto, vrata pa je za seboj zaprla. Vojak je še zunaj razgrajal in udaril z bajonetom po vratih in ubil šipo.

Truplo v Ljubljani. Pri Vevčah so te dni našli v Ljubljani truplo kake 50 let stare kmetske ženske. Okrog vrata je imela škapulir, povrh je pa bila še prevezana s tretjeredniškim strikom.

Potres v Zagrebu. V torek popoldne se je v Zagrebu primeril neki precej močan potresni sunek. Škode ni nič povzročil.

Mož beseda. Iz Karlovca se poroča, da je bil v Baniji poleg Karlovca nekemu možu, vrnivšemu se iz Amerike, ukradenih 150 gld. Sum je padel na nekega težaka Mila Grahovca. Ta je bil že večkrat radi izgredov zaprt. Ko je bil zadnjič izpuščen iz zapor, se je zarotil, da se obesi, če bi ga še kdaj aretirali. Te dni je bil Grahovec zaradi omejene tatvine zaprt in se je koj prvo noč obesil. Ostal je toraj mož beseda.

Kmetijska zadruga. V soboto je bil razglašen o kmetijskih zadrukah sankcionirani zakon. Ta zakon ustanavlja samo okvir, kateri morajo sedaj popolniti deželni zbori. Lahko si je misliti, kaj bi se zgodilo, ako bi imeli naši klerikalci večino v deželnem zboru!

Nenavadno talentiran kmetski mož z imenom Jožef Rojec, umrl je v 71. letu svoje starosti dne 8. t. m. na Selih pri Šumbregu, sodni okraj Trebnje. Hodil ni nikdar v šolo in je znal brati in pisati in učil se ni nobenega rokodelstva in je znal narediti razun klobuka vse, kar je potreboval za dom: Bil je krojač, čevljar, mizar, kolar, sodar, kovač, ključavničar, tesar, krovec, zidar, kamnosek, urar, puškar i. dr. Ker je bil njegov preživljenski posel poljedelstvo in žganjarsstvo, opravljal je navedena rokodelstva brez malih izjem samo za dom, le puške in ure je popravljaj tudi drugim, dokler je še dobro videl. V poznejših letih, ko so poljska dela mogla opravljati že mlajše moči pri hiši, pa se je posebno rad ukvarjal s ključavničarstvom in mehaniko. Naredil je več šivalnih strojev na razne načine po lastni iznajdbi. Dva boljša stroja, na katera se more prav dobro šivati, je podaril svojima hčerama, in jih more vsakdo ogledati v Zgornjih Selcih blizu Male vasi in v Št. Pavlu pri Št. Vidu. Kar se vidi pri strojih, je razun igel vse delo njegovih rok. V soboto so veleumnega moža položili na domačem pokopališču k večnemu počitku.

Zopet dva. V Gentu sta bila pred policijskim sodiščem katoliška samostanska duhovnika Leonard Vandervelde in Van der Donck obtožena nenravnosti zoper naruro. Prvemu so dokazali deset nenravnih činov ter je bil obsojen na 30 mesecev ječe, drugi je dobil 7 mesecev.

Musolino — plemič. »Nazione« poroča, da je rekel bandit Musolino porotnikom, da je plemenitega rodu. Italijanski zgodovinar je res našel, da je Musolino potomec starega plemenitaškega rodu. Zato je razumljivo navdušenje italijanske aristokracije in histeričnih žensk za tega plemenitega bandita.

Poročilo o požaru. Poveljnik neke švabske kmečke požarne brambe je poslal sledeče poročilo: »Ogenj je nastal vsled blaznosti Jos. Nagela ali ker so se otroci porabljali za krmljenje živine. Zvonilo in trobilo se je pravilno. Pogorelec ni mogel gasiti, ker ni imel vode in ker ga ni bilo doma. Ena požarna bramba je prišla poldrugi kilometer do pogorišča, tam pa se je obrnila domov. Pogorišče je bilo razsvetljeno z dvema svetilkama in enim žandarmom. Plamen se je vil okoli cele strehe. Ko je prišla požarna bramba iz V., nagnilo se je tudi sleme goreče hiše in celo poslopje je stalo sredi plamena. Gasilne stroje so pitali najprvo z gnojnico poškodovanega, pozneje so dobili vodo od nosečih deklic s tem, da so iste sipali v brizgalne in tudi po sesanju požarne brambe na hidroforu. Sosednje hiše je brizgal plezač Fröhlich v krepkih curkih svojo vodo in vse sosedove luknje so se zatlačile z gnojem. Rešili so eno omaro in eno kravo, ki je bila ukradena. Dekla je jedva rešila svoje nago življenje v sami srajci. Nekega moža je oblizal ogenj na ušesu, ki mu je štrlelo iz čelade. Predpisani požar je pončil, da brizgalnica ne sme biti shranjena tako daleč od pogorišča, ter da so gasilci večinoma zabavljaji.

Doživljaj Hrvata v Južni Afriki. »Hrvatsko Pravco« poroča, da so Angleži na Reki najeli nekega Hrvata, da je spravljaj konje, ki so jih s parobrodom peljali v Južno Afriko. Določeno je bilo, da se peljejo do Capetowna, a so se vozili še teden do Durbanu. Parnik je vozil 1200 konj, izmed katerih jih je poginilo 80. Ljudje na ladji so stradali in dobivali neužitno hrano. V Durbanu so Hrvata zopet poslali na ladjo ter ga odpeljali na Angleško, v Liverpool, a mu plačali ondi le polovico izgovorjene plače. Vsi ugovori niso izdali ničesar. Konzulat je Hrvata nekoliko podprl, a od Monakovega naprej je moral iti Hrvat peš v domovino. Dospel je v Trst ves izmučen in tako bolan, da je moral v bolnišnico.

Blaznik — mehikanski cesar. V lokalnem vlaku, ki vozi med Payerbachom in Badenom, je sedel te dni v II. razredu eleganten gospod. Ko je prišel konduktar pregledovat vozne listke, je dejal potnik: »Jaz ne rabim nobenega listka, ker sem mehikanski cesar!« Sosednje postaje so brzojavili po rešilno družbo v v Badenu, kjer je potnik izstopil, šel k postajenačelniku ter se mu predstavil kot mehikanski cesar. Blaznik je zahteval kočijo, da se pelje v hôtei. Nesrečnika je sprejela rešilna družba ter ga peljala v bolnišnico.

Strahovita katastrofa na otoku Martinique v Ameriki. — Odkar je Vezuv zasul rimski mesti Herkulanum in Pompeji, ni bilo tako grozne katastrofe, kakršna se je dogodila pretečeni četrtek zjutraj ob 7. uri na francoskem otoku Martinique. Vse kaže, da je ta katastrofa še veliko večja, kakor je bila ona l. 1883., ko je izginil Sunda-otok Krakatau z vsem prebivalstvom vred. Na otoku Martinique je narava ugonobila okrog 40.000 ljudi, v tem ko se trese za svoje življenje še na stotisoče prebivalcev drugih otokov. Katastrofo na Martiniqueu je povzročil 1350 m visoki vulkan Mont Pelée. Ta je, kolikor se ve, prvič bruhal l. 1762., potem l. 1792. in zadnjič 6. avgusta 1851. leta. Zadnjih 50 let ni bilo niti dima iz njega, da, napolnjen je bil skoro ves čas z vodo. V obče se sodi, da je bruhanje tega vulkana samo začetek prestrašvite revolucije v notranjosti naše zemlje, katere posledice bodo občutili vsi kraji takozvanega Karaibiškega morja.

Otok Martinique spada k skupini Malih Antil. To je dolga vrsta otokov, ki se začne blizu južno ameriškega ozemlja z angleškim otokom Trinidad in seže do otoka Portoriko. Vsi ti otoki so vulkaničnega postanka, na vseh se nahajajo vulkani in strokovnjaki uče že davno, da tam, kjer sta sedaj mehiški zaliv in Karaibsko morje, je bila nekdanja zemlja in da je grozovita vulkanična katastrofa pred tolikimi in tolikimi leti potopila ta svet, ki je moral po obsegu biti tako velik, kakor evropska Rusija. Ostala je le tanka proga, tista, ki veže severno in južno Ameriko. Na Martiniqueu ni nihče pričakoval kake katastrofe. Ljudstvo je mislilo, da so vulkani ugasnili, dokler jih ni Mont Pelée nepričakovano poučil 8. t. m. o celi svoji grozi. Ves otok se je začel silno tresti, iz gore je bruhnil ogenj in med groznim bučanjem je bilo v najkrajšem času zasuto mesto St. Pierre z okolico vred z žarečo lavo, kamenjem in pepelom. Iz vulkana je pridrla baje tudi voda ter zalila vse mesto. Le kakih 30 oseb se je rešilo na francoski parnik, dočim je izgubilo življenje nad 40.000 oseb, med njimi nad 1000 Evropejcev, posebno Francozov in Angležev. Vse blizu obrežja se nahajajo ladje — 18 na številu — so se vžgale ter se potopile z vsem moštvom. Pozneje so skušali nekateri parniki bližati se nesrečnemu otoku, toda videli so le od daleč kup pepela na mestu glavnega mesta, od koder se je vzdigal dim in plamen. Na obrežju so ležali križem mrtveci, ki so se bili hoteli rešiti na ladje. Francosko kolonijalno ministrstvo je poslalo pol milijona frankov za prvo pomoč, a na svojih poslopih je razvesilo črne zastave v znak žalosti. O katastrofi se ve sedaj samo to, kar so brzojavno sporočili kapitani raznih parobrodov, ki so se mudili v St. Pièrre. Angleški parobrod »Esk« se je peljal pet milj daleč mimo otoka Martinique, ko ga je obsul pravi dež samega pepela. Kapitan je odposlal čoln proti otoku, a mornarji so videli same plamene in se niso upali iti do kopnega. Tudi kapitan francoske križarke »Suchet« poroča, da je bilo mesto St. Pièrre v četrtek popoldne popolnoma v ognju, da je uničeno mesto in vsa okolica. Ta kapitan sodi, da je okrog 40.000 ljudi ponesrečilo. Kapitan parnika »Roddam« javlja, da je bilo med katastrofo kakor v peklu. Goreča lava je padala kakor toča, 12 mož njegovega parnika je ponesrečilo; dva mornarja sta od strahu zblaznela, skočila v morje in utonila. Francoski parnik »Pouyer-Quartier« je doslej pripeljal v Fort de France 450 rešenih ljudi in se vrnil v St. Pièrre, da poišče, če je še kdo drugi utekel smrti. Med ponesrečenci sta tudi guverner Monttes in vojni zapovednik Gerbaut. Samo jedno vas, Morne-Rouge, ni zadela katastrofa, in se sodi, da so tja zbežali tisti, ki so se mogli rešiti. Francoska vlada je takoj poskrbela, da se pripelje živeža na Martinique in da se začne obsežna rešilna akcija. Tudi na drugih antilskih otokih so začeli vulkani delati. Ponekod so med otoki pretrgani kabli, vulkani bruhajo in zemlja se trese. Iz poročil, ki jih je dobila angleška vlada, se vidi, kako velika da je nevarnost. Velika katastrofa se je morala primeriti na otoku Saint-Vincent, kajti vulkanični pepel je zapadel celo na sosednem otoku Barbados in traja ta pepelnati dež še vedno. Barbados je od St. Vincenta tako oddaljen, da vozijo parniki 12 ur. Tudi otok St. Vincent je vulkaničen. Prebivalcev ima 44.000. Iz St. Lucie se javlja, da je na tem otoku doslej 30 oseb ponesrečilo. Potresi in vulkanični izbruhi so se tudi primerili na otokih Guadeloupe in Dominik. Prebivalci teh in drugih otokov milo prosijo ameriške kapitane, naj jih popeljejo proč. Seveda je le malokdo tako srečen, da to doseže.

Nečuvna sleparka. V Parizu se bo doigrala v kratkem misteriozna sleparska aféra neke gospe Terezije Humbert, rojene Daurignac, o kateri piše »Neue Freie Presse«, da bi ne mogla splesti fantazija dvajseterih romanopiscev, združena z rafinementom dvajseterih prebranih odvetnikov take mreže zvijače, kovarstva, ljubavnih povestij, denarnih afér itd., kakršna je ta, znana z imenom »aféra Humbert Crawford«, katera vznemirja ves Pariz. — Leta 1883. je umrl baje v Ameriki neki Robert Henry Crawford, bogataš, ki ni imel nikakega posestva, niti priproste hišice, niti pohištva, pač pa 100 milijonov frankov v gotovem denarju in vrednostnih papirjih. Vse to premoženje je ostavil neki deklici z dežele, Tereziji Daurignac v oporoki, ki je imela datum: Nica, 6. septembra 1877. A našla se je še druga oporoka prav istega datuma, po kateri naj bi dobivala T. Daurignac, pozneje omožena Humbert, le skromno letno rento. Oglasila sta se tudi dva nečaka umrlega Crawforda, ki sta se tožarila z gospo Humbert, se pobotala z njo, a se pozneje zopet tožarila. Vse je kazalo tako, da dobi gospa Humbert v kratkem prav gotovo 96 milijonov frankov, vsled česar je imela povsod prav ogromen kredit. Kupila je več gradov in posestev, v Afriki je kupila celo kneževino. Ustanovila je list, v Parizu banko, zidala je več dobrodelnih zavodov itd., nadalje je ustanovila zavarovalnico, za katero je dobila tudi papežev blagoslov, — a vse to na — upanje. Čudno je pa, da ni poznal nihče umrlega milijonarja, niti ni nikdo razum gospe Humbert, njene sestre in njenega moža — nihče ni videl njegovih nečakov, vsi njiju naslovi so bili doslej napačni. Vse kaže, da je živel rodovina Crawford le v domišljiji gospe Humbertove, ki je vodila za nos različna sodišča in odvetnike ter je dossegla v svoji zvijačnosti, lažnivosti in neprimeri zvitosti, da se je vlekla za nič in nič tožba med namišljenimi nečaki milijonarji in njo celih 20 let. Gospa Humbert je napravila 58 milijonov dolga le vsled svoje rafinirane lažnivosti, s katero si je izmislila ves roman, sedaj pa je z možem odvetnikom brez sledu — izginila.

Z zvonika je padel. — Iz Hinterbrühla javljajo: V nedeljo je zvonilo tu več otrok v zvoniku cerkve. Nakrat pa je padel 11letni R. Pekarek z zvonika na tla ter je obležal nezavesten in težko ranjen. Ker je baje otrokom strogo prepovedano hoditi v zvonik, je odgovoren cerkvenik za to nesrečo.

Morenje. Iz Aten poročajo, da je guverner otoka Thastost ukazal nove davke, katerih velik del bi rad sam vtaknil v žep. Prebivalci so priredili na glavnem trgu glavnega mesta protesten shod ter so sklenili, da pošljejo svoj protest kedivu Egipta, ki je vladar otoka. Med shodom pa je prišel guverner s turškimi orožniki ter je ukazal, naj se tokoj vse razide. Ker pa se je shod nada-

ljeval, je guverner ukazal streljati. Orožniki so večkrat ustrelili na množico ter ubili blizu 100 mož in žensk. Množica se je razkropila in se zaprla v hiše. Ponoči pa je nekaj mož ušlo na sosednji otok Kavale in prosilo guverneja brzojavno pomoči.

Blaznost in pijančevanje. V zadnjem letu (1900./1901.) je došlo v blaznico Daledorf 1000 blaznih moških in 487 žensk. Med temi bolniki je bilo 314 moških in 6 žensk, ki so bili udani pijachi. 67 moških je prišlo že drugič v zavod, 29 tretjič, 15 četrtrič, 10 petič, 21 od šestič do desetič, 2 dvanaestič, 3 pa celo šestnaestič. Največ pijancev je bilo v starosti med 31—50 let. Najmlajši pijanec-bolnik še ni bil 20 let star, najstarejši pa čez 70 let. Zanimive številke, ki dokazujejo, da je boj proti alkoholu pač potreben.

Loterijske srečke.

Gradec, 10. maja.	39, 82, 5, 74, 21.
Brno, 14. maja.	69, 59, 89, 79, 58.
Dunaj, 10. maja.	52, 50, 40, 45, 19.
Praga, 7. maja.	28, 67, 22, 13, 81.
Lino, 3. maja.	73, 90, 34, 74, 88.
Trst, 3. maja.	23, 78, 43, 7, 13.

Tržne cene v Ljubljani

10. maja 1902.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	20	80	Špeh povojen, kgr.	1	60
Rež, "	16	—	Surovo maslo, "	2	40
Ječmen, "	14	80	Jajce, jedno . . .	—	6
Oves, "	16	60	Mleko, liter . . .	—	18
Ajda, "	14	40	Goveje meso kgr.	1	30
Proso, "	15	60	Telečje	—	140
Koruz, "	12	40	Svinjsko	—	170
Krompir, "	4	—	Koštrunovo	—	1
Leča, lit.	—	25	Piščanec . . .	—	140
Grah, "	—	50	Golob	—	40
Fižol, "	—	30	Seno, 100 kilo . .	7	50
Maslo, kgr.	2	50	Slama, "	—	7
Mast, "	1	50	Drva trda, klfr.	—	760
Špeh svež, "	1	40	" mehka, "	—	550

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

Pomagajte si do mlinov brez vode!

Tvrđka

R. A. Smekal

tovarna za gasilne in gospodarske stroje

ponuja

posameznikom ali občinam mline na motor brez vode ali pa na rečno moč pod povoljnim pogoji. Istotako vse gasilne in gospodarske stroje. Roba solidna z garancijo.

Tedaj na noge tam, kjer ni vode in mlinov!

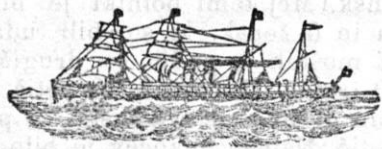
Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Preklic.

Podpisani s tem preklicujem vse, kar sem govoril razžaljivega zoper Janeza Žusta v Doleh.

Matevž Govekar
Jelični Vrh št. 69.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
ali (1115-38)

Ant. Rebek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Povsod po Slovenskem

in še čez mejo razširja se od dne do dne poraba prave in najboljše

kavine primesi

v prid družbe sv. Cirila in Metoda
iz

I. jugoslov. tovarne za kavine surogate

♦ v Ljubljani. ♦

Zahtevajte jo povsod!!

Najnižje cene

Največji izbor

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Oblastveno potrjena

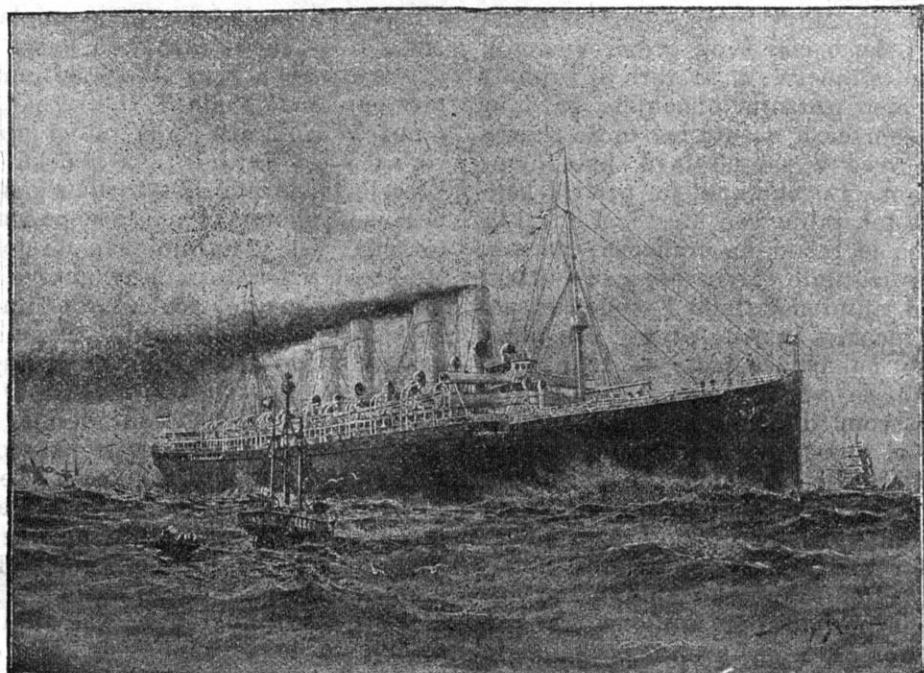
proga Hamburg-Amerika.

(Hamburg-Amerika-Linie.)

Agentura: Ljubljana, Marijin trg št. 1.

za odpravo potnikov in pošiljatev čez morje, zlasti pa v Severno

Ameriko.

Eden največjih, najhitrejših ter najvarnejših velikanskih parobrodov na svetu.

Hamburg-New York = 6 dni!

Odhod iz Hamburga po trikrat na teden, vsaka pomorska nevarnost popolnoma izključena, dobra prosta hrana, solidna postrežba, primerno nizke cene v vseh razredih. — Vsakeršna pojasnila točno in zastonj ter vozne karte za velikanske brzo- in poštne parobrode daje

proga Hamburg-Amerika (Hamburg-Amerika-Linie)

agentura Ljubljana

(1027-4)

Marijin trg št. 1, nasproti frančiškanski cerkvi.

Trgovsko obvestilo.

P. n. gg. trgovcem in kupujočemu občinstvu naznanjam, da sem s 1. majem t. l. prevzel

trgovino z norimberškim blagom

od gospoda

Avgusta Suer-ja

na Starem trgu št. 5 v Ljubljani

in jo bodem vodil tudi za naprej v sedanjem obsegu.

Potrudit se bodem, da ohranim zaupanje te znane tvrdke s solidno in ceno postrežbo in prosim p. n. gg. trgovce in slavno občinstvo, da tudi meni ohrani dosedanje zaupanje.

Bilježim z velespoštovanjem

Av gust Suer-jev naslednik

J. Korenčan.

(1075-2)